

Załącznik Nr 2 - Lista sprawdzająca oceny strategii wdrażania projektu innowacyjnego testującego

Temat innowacyjny: Modernizacja oferty kształcenia zawodowego w powiązaniu z potrzebami lokalnego/regionalnego rynku pracy

Nazwa projektodawcy: Narodowe Forum Doradztwa Kariery

Tytuł projektu: PI E-podręczniki szansą na rozwój szkolnictwa zawodowego w woj. lubelskim

Numer umowy: 1013/POKL.09.02.00-06-062/12-00

Ekspert (imię i nazwisko): Joanna Sobczuk

Data wypełnienia listy: 14.08.1013r.

1. Czy uzasadnienie realizacji projektu zostało poparte wynikami analiz i badań, zrealizowanych w I etapie? Czy wyniki analiz i badań, zrealizowanych w I etapie potwierdzają potrzebę realizacji projektu?

TAK/NIE

Przedstawiona strategia wdrażania projektu innowacyjnego testującego pt. PI E-podręczniki szansą na rozwój szkolnictwa zawodowego w woj. lubelskim zawiera opis badań wykonanych w I etapie realizacji projektu. Projektodawca sporządził raport zawierający szczegółowy opis zastosowanych metod i technik, wyniki oraz wnioski i rekomendacje z przeprowadzonych badań w ramach projektu. Ich celem głównym było rozpoznanie możliwości wprowadzenia i upowszechnienia e-podręczników, jako materiałów dydaktycznych wykorzystywanych w kształceniu zawodowym na przykładzie zawodów: technik budownictwa, technolog robót wykończeniowych w budownictwie, murarz.

Projektodawca na potrzeby uszczegółowienia problematyki badawczej e Raporcie rozpiął cel główny na następujące cele szczegółowe:

1. Wskazanie i opisanie dobrych praktyk w zakresie funkcjonowania innowacyjnych rozwiązań w zakresie kształcenia zawodowego (w tym e-podręczników);
2. Przeanalizowanie zdawalności egzaminów w szkołach zawodowych i określenie efektywności nauczania w tych szkołach;
3. Ocena przydatności, aktualności i formy treści przekazywanych w dotychczas stosowanych podręcznikach do kształcenia zawodowego (z uwzględnieniem podziału na zawody) wobec zmian technologicznych, społeczno-kulturowych i dotyczących potrzeb rynku pracy;
4. Przeanalizowanie dostępności i wykorzystania technologii informatycznej w procesie kształcenia zawodowego;

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Departament Europejskiego Funduszu Społecznego

20-072 Lublin, ul. Czechowska 19, tel. 81 44 16 850, fax 81 44 16 853, defs@lubelskie.pl

www.efs.lubelskie.pl

5. Rozpoznanie mocnych i słabych stron e-podręczników, jako materiałów dydaktycznych wykorzystywanych w kształceniu, ze szczególnym uwzględnieniem kształcenia zawodowego;
6. Rozpoznanie szans i zagrożeń związanych z wprowadzeniem e-podręczników;
7. Ocena sytuacji osób z wykształceniem zawodowym (zasadniczym i technicznym) na regionalnym i lokalnym rynku pracy;
8. Zdiagnozowanie potrzeb kadrowych i kompetencyjnych pracodawców w województwie lubelskim, ze szczególnym uwzględnieniem wykształcenia zawodowego;
9. Określenie wizerunku kształcenia zawodowego w woj. lubelskim z uwzględnieniem podziału na technika i zasadnicze szkoły zawodowe.

Uzasadnienie realizacji projektu nie jest wystarczające do uznania, że wyniki badań potwierdzają uzasadnienie potrzeby realizacji ww. projektu. Wymagane jest uzupełnienie, zaistniała podstawa do możliwości dalszej weryfikacji – poprzez testowanie wypracowanego modelu.

Uwagi do uzasadnienia realizacji projektu:

- Projektodawca uzasadniając potrzebę realizacji projektu oraz wdrożenia innowacji nie wykorzystał możliwości pozyskania ogólnodostępnych, wiarygodnych, rzetelnych i zróżnicowanych danych szczegółowo obrazujących sytuację problemową np. dane Kuratorium Oświaty (zgłoszenia innowacji realizowanych w szkołach), dane OKE (liczba egzaminów zawodowych w zawodach z branży budowlanej), ograny prowadzące szkoły (stan bazy techno dydaktycznej w szkołach), organizacji branżowych, związanych z działalnością gospodarczą, której dotyczy projekt tj. b. budowlana, jako reprezentantów wiodących firm budowlanych na rynku regionalnym, dane pochodzące z innych pokrewnych projektów;
- W przeprowadzonych badaniach ankietowych wśród 502 uczniów oraz 15 przedstawicieli szkół i przedsiębiorstw - brak jest wskazania, kiedy badania zostały przeprowadzone, jak dobrana była próba badawcza i na ile zweryfikowano jej stopień reprezentatywności. Brakuje informacji na temat ilości uczniów i nauczycieli, która uczestniczyła w badaniach w odniesieniu do poszczególnych zawodów ujętych w niniejszym projekcie;
- Zdefiniowany w ramach projektu problem 2. **Negatywne oceny dostępnych, tradycyjnych (papierowych) podręczników w wymiarze, jakości, aktualności i przydatności pod kątem zdawania egzaminów czy przygotowania do pracy zawodowej wśród uczniów, nauczycieli i pracodawców** – nie został poparty wiarygodnymi danymi. Stwierdzenie, iż jakość podręczników ma wpływ na zdawalność egzaminów czy przygotowanie do pracy w oparciu o wyniki badania ankietowego przeprowadzonego wśród uczniów jest niemającą uzasadnienia nadinterpretacją. Ponadto przedmiotem badania nie powinna być ocena atrakcyjności i jakości – często prawnie określonych - treści czy „materiałów” zawartych w podręcznikach, a jedynie forma i sposób przekazywania treści;
- Brakuje konkretnych danych potwierdzających, iż w badaniach uwzględnione zostały dostępne programy nauczania do kształcenia zawodowego (podstawa programowa!), aktualna oferta podręczników, dobre praktyki w zakresie funkcjonowania innowacyjnych rozwiązań w kształceniu zawodowym;

- Projektodawca genezę, skalę występowania oraz konsekwencje problemów opisuje odnosząc się do ogólnej problematyki związanej z kształceniem zawodowym w Polsce, co nie jest spójne z problemami wskazanymi w opisie sytuacji problemowej, które dotyczą obszaru woj. lubelskiego.

Biorąc pod uwagę powyżej przedstawione uwagi i spostrzeżenia należy dokonać poprawy opisu w Strategii w części dotyczącej uzasadnienia.

2. Czy cel główny projektu jest taki sam, jak zadeklarowane przez beneficjenta w strategii brzmienie celu cytowanego z wniosku o dofinansowanie?

TAK/NIE

Problemem, który ma być rozwiązany w wyniku realizacji projektu jest brak e-podręczników do kształcenia zawodowego oraz systemowych rozwiązań przy ich tworzeniu, aktualizacji treści oraz dostosowywaniu ich do potrzeb gospodarki i pracodawców w poszczególnych zawodach.

Cel zawarty w Strategii jest tożsamy z celem z wniosku o dofinansowanie realizacji projektu. Nie zaprezentowano natomiast celów szczegółowych projektu. Głównym celem projektu jest podniesienie poziomu innowacyjności, jakości i atrakcyjności kształcenia zawodowego w powiązaniu z potrzebami lokalnego rynku pracy poprzez opracowanie, przetestowanie oraz upowszechnienie i wprowadzenie do polityki rozwoju trzech innowacyjnych e-podręczników dla branży budowlanej wśród minimum 570 uczniów i 48 nauczycieli szkół zawodowych z terenu województwa lubelskiego w okresie od stycznia 2013r. do czerwca 2015r.

3. Czy wskaźniki są właściwie zdefiniowane?

TAK/NIE

Wszystkie wskaźniki zostały określone w sposób szczegółowy, są mierzalne, odnoszą się do zdefiniowanego celu głównego oraz celów szczegółowych.

4. Czy wartości docelowe wskaźników celu i sposób ich pomiaru oraz źródła weryfikacji zostały określone prawidłowo (odpowiednio do celu)?

TAK/NIE

Celem projektu jest opracowanie 3 innowacyjnych e-podręczników, przetestowanie ich wśród minimum 570 uczniów oraz wdrożenie w 8 szkołach z terenu woj. lubelskiego.

Weryfikacja celu będzie polegać przede wszystkim na osiągnięciu (realizacji) założonych ww. wartości wskaźników. Sposób pomiaru oraz źródła weryfikacji docelowych wskaźników celu nie pozwala zweryfikować, czy cel został osiągnięty. Opis pomiaru celów oraz źródła (dane) podlegające weryfikacji nie określają, co jest wskaźnikiem produktu, a co wskaźnikiem rezultatu, wskaźników jakościowych osiągnięcia celów oraz częstotliwość pomiaru wskaźników celu.

5. Czy przedstawiona innowacja została opisana kompleksowo, z uwzględnieniem wszystkich wymaganych elementów, w tym czy wstępna wersja produktu finalnego jest innowacyjna w kontekście działań realizowanych/niezrealizowanych w Polsce?

TAK/NIE

Opis innowacji jest nie jest prawidłowy i wyczerpujący.

Produktem finalnym projektu są 3 (trzy) e-podręczniki dla uczniów szkół zawodowych (zasadniczych i techników). Wymienione zostały elementy składowe produktu finalnego tj.

- a) **Trzy e-podręczniki** dla uczniów szkół zawodowych kształcących się w ww. zawodach z branży budowlanej;
- b) **Model aktualizacji treści** e-podręczników przy udziale pracodawców;
- c) **Podręcznik metodyczny** dla nauczycieli wraz z modelowymi konspektami zajęć;
- d) **Innowacyjna Platforma Internetowa**.

Jako kluczową innowację w projekcie wskazano ***Model aktualizacji treści e-podręczników przy udziale pracodawców***, który służyć ma jako innowacyjna metoda wspierania procesu edukacji zawodowej.

Wymieniony produkt oraz jego elementy składowe nie zostały jednak opisane. Opis e - podręcznika, Podręcznika metodycznego dla nauczycieli wraz z modelowymi konspektami zajęć; Innowacyjnej Platformy Internetowej powinny zostać zamieszczone w Strategii. Opis powinien odzwierciedlać założenia zawarte w publikacjach dołączonych do Strategii.

Ponadto brak jest opisu, na czym ma polegać innowacyjność Modelu aktualizacji treści e-podręczników przy udziale pracodawców.

Wskazano, czym różni się nowatorskie podejście od dotychczas stosowanych.

Grupa obiorców - określona została bardzo ogólnie. Nie podano liczby uczniów w kontekście poszczególnych zawodów. Podobnie grupa użytkowników – jw. nie podano liczby nauczycieli uczących w poszczególnych zawodach, ponadto nie podano, jakie warunki powinni spełniać nauczyciele, by mogli stosować produkt finalny, jak również nie wiadomo, ilu takich nauczycieli ostatecznie pracuje w woj. lubelskim. Przy doborze grupy użytkowników do testowania i upowszechniania nie wskazano konkretnych kryteriów naboru nauczycieli. Nie znane są warunki, jakie powinni spełniać, by mogli przystąpić do projektu np. jakie umiejętności posiadać lub nie, czy też jakich przedmiotów uczyć. Nieznane są także kryteria weryfikujące możliwości uczestnictwa nauczycieli w stosowaniu wypracowanych narzędzi i instrumentów wsparcia. Grupa nauczycieli użytkowników wymaga, więc doprecyzowania. Należy ustalić konkretne wielkości i sposoby doboru grup docelowych użytkowników i odbiorców.

Opisane zostały istotne warunki, które muszą być spełnione, by innowacja funkcjonowała oraz efekty, jakie może przynieść zastosowanie innowacji dla przedstawicieli każdej zbiorowości wchodzącej w skład grupy docelowej zarówno w wymiarze indywidualnym, jak i na poziomie społeczności oraz całego społeczeństwa. Brakuje opisu szacowanego kosztu i czasu wdrożenia wypracowywanego produktu.

Wstępna wersja produktu finalnego jest innowacyjna w kontekście działań realizowanych w Polsce oraz w woj. lubelskim.

6. Czy przedstawiony sposób testowania gwarantuje rzetelność testu produktu finalnego i odpowiada specyfice projektów innowacyjnych w odniesieniu do liczebności grup docelowych?

TAK/NIE

Testowanie pod kątem doboru uczestników testowania, w odniesieniu do potencjalnych przyszłych użytkowników i odbiorców należy uznać za poprawnie zorganizowane. Odbywać się będzie w 9 szkołach wyłonionych na podstawie określonych kryteriów.

7. Czy planowane podejście do monitoringu w fazie testowania i ewaluacji skuteczności produktu gwarantuje rzetelność oceny produktu finalnego?

TAK/NIE

Dokonano właściwego opisu działań monitorujących przebieg działań w projekcie. Informacje o poprawnym funkcjonowaniu produktu finalnego płynąć będą z dwóch źródeł. Z monitoringu oraz z ewaluacji produktu. Poprawnie określono zadania w zakresie ewaluacji wewnętrznej realizowanej przez personel projektu i zewnętrznej-zleconej zewnętrznemu wykonawcy dla wyboru, którego określono konkretne kryteria i zakres badania. Brak jednak konkretnego określenia, co stanowić będzie o sukcesie projektu – nie wiadomo jak zmierzona zostanie przydatność i efektywność oferowanego modelu.

8. Czy właściwie zdefiniowano adresatów i działania w ramach strategii upowszechniania?

TAK/NIE

Grupy, do których skierowane zostaną działania upowszechniające zostały wskazane prawidłowo. Oprócz placówek i pracujących w nich nauczycieli planuje się upowszechnienie produktu finalnego w administracji oświatowej (organy prowadzące szkoły) oraz władzach oświatowych na szczeblu województwa i kraju. Warto zauważyć, że grupa potencjalnych użytkowników została nieco inaczej zdefiniowana niż we wcześniejszej części strategii – wyraźnie wskazuje się tutaj pracodawców i organizacje zrzeszające pracodawców, dyrektorów szkół oraz przedstawicieli organów prowadzących szkoły zawodowe (powiaty i miasta na prawach powiatu), Kuratorium Oświaty w Lublinie, Ministerstwo Edukacji Narodowej, o których wcześniej nie wspomina się w kontekście potencjalnych użytkowników, inaczej również zdefiniowano grupę docelową użytkowników w fazie testowania wstępnej wersji produktu finalnego. Działania upowszechniające będą miały ponadregionalny charakter, co umożliwi zainteresowanie wdrożeniem produktu finalnego poza obszarem testowania. Jest to jak najbardziej korzystne z punktu widzenia możliwości zastosowania produktu.

9. Czy właściwie zdefiniowano adresatów i działania w ramach strategii włączania do głównego nurtu?

TAK/NIE

Działania ukierunkowane na włączenie produktu do bieżącej polityki opierają się o przedstawicieli władz oświatowych - MEN. Określono ściśle cele tego typu działań. Niebywałą zaletą produktu finalnego jest możliwość jego wdrożenia w istniejącym systemie organizacji pracy i porządku prawnym. Dlatego włączenie uzależnione będzie w znacznej mierze od przekonania właśnie tej grupy użytkowników o przydatności i korzyściach płynących z zastosowania nowatorskiego rozwiązania. Oczywiście nie bez znaczenia są

również działania skierowane do nauczycieli placówek zawodowego kształcenia zawodowego.

10. Czy proponowane działania i ich adresaci gwarantują skuteczność włączania do głównego nurtu polityki?

TAK/NIE

Różne metody dotarcia z informacją o produkcie, szeroki zakres odbiorców upowszechniania i działań ukierunkowanych na włączenie produktu do praktyki w znacznym stopniu uprawdopodobniają sukces wdrożenia programu w szkołach województwa. Zależać to będzie, od jakości wypracowanego narzędzia i jego faktycznej skuteczności.

11. Czy analiza ryzyka pozwala na określenie potencjalnych zagrożeń i zaplanowanie działań w celu zmniejszenia ich negatywnych skutków?

TAK/NIE

Projektodawca zidentyfikował większość zagrożeń i przewidział działania zaradcze, a wszystkie pojawiające się dodatkowe ryzyka są na bieżąco wykrywane dzięki stałemu monitoringowi. Najważniejsze ryzyka są ograniczane dzięki podejmowaniu działań wskazanych powyżej, a jednocześnie dzięki zaangażowaniu do Projektu profesjonalnej kadry, która współpracując z ekspertami podejmuje skuteczne działania zmierzające do osiągnięcia wszystkich założonych w Projekcie celów. Bieżący nadzór, wyznaczanie zadań i określanie harmonogramu sprzyja uporządkowaniu prac i sprawnej realizacji Projektu.

12. Czy analiza ryzyka przewiduje właściwe sposoby ograniczania najważniejszych zagrożeń?

TAK/NIE

Zdefiniowano najbardziej prawdopodobne zagrożenia, oszacowano prawdopodobieństwo ich wystąpienia oraz wpływ na realizację projektu. Przedstawiono odpowiednie sposoby reagowania na ryzyka uznane za najważniejsze – kluczowe dla powodzenia projektu. Należy jednak z zakresie zagrożeń takich jak: niskie zainteresowanie udziałem w testowaniu ze strony uczniów, niskie zainteresowanie udziałem w testowaniu ze strony nauczycieli (brak dostatecznej liczby chętnych) powinny zostać wskazane działania gwarantujące bezpośredni kontakt z potencjalnymi odbiorcami np. spotkania osobiste.

13. Czy wstępna wersja produktu finalnego jest adekwatna do założeń opisanych w strategii? (weryfikacja na podstawie załącznika – wstępnej wersji produktu finalnego)

TAK/NIE

Wstępna wersja opisu produktu finalnego i produktów cząstkowych jest adekwatna do przyjętych założeń. Produkty cząstkowe przedstawiono w dojrzałej formie –możliwej do ich implementowania w praktycznych działaniach różnych realizatorów zaproponowanego modelu działań. Wstępna wersja produktu finalnego zawiera wszystkie elementy wskazane w Strategii. Do Strategii załączono wstępną wersję produktu innowacyjnego (finalnego) w postaci e-podręcznika, modelu aktualizacji treści e-podręczników, podręcznika

metodycznego oraz innowacyjnej platformy internetowej - opisu produktu finalnego w treści Strategii z punktu III.

14. Czy wstępna wersja produktu finalnego może zostać poddana testowaniu? (weryfikacja na podstawie załącznika – wstępnej wersji produktu finalnego)

TAK/NIE

Wstępna wersja produktu finalnego może zostać poddana testowaniu, należy jednak dokonać poprawy techniczno- językowej. Np. w Podręcznikach metodycznych pojawia się dwojakie nazewnictwo: konspekt, scenariusz. Ponadto poradnik metodyczny z definicji powinien wprowadzić nauczyciela w tematykę. Znajdują się w nim powielone fragmenty przykładowych programów nauczania zamieszczonych na stronie KOWEziU, częściowo bez korelacji z resztą przekazu. Same scenariusze są bardzo lakoniczne, należałoby bardziej skupić się na metodyce wdrażania takiego scenariusza, czyli bardziej szczegółowe rozpisanie mniejszej ilości scenariuszy. Podane w podręczniku są bardzo ogólnikowe, co stwarza ryzyko, iż będą nieużyteczne. Należy je uzupełnić zgodnie z zasadami obowiązującymi przy tego rodzaju opracowaniu.

Komentarz eksperta do całej oceny:¹

Zakres koniecznych uzupełnień:

- w uzasadnieniu zawrzeć informacje na temat ilości uczniów i nauczycieli, która uczestniczyła w badaniach w odniesieniu do poszczególnych zawodów ujętych w niniejszym projekcie oraz zasadach doboru próby do badania;
- uzupełnić uzasadnienie o analizę istniejących ogólnodostępnych wyników badań i opracowań np. dane statystyczne krajowe, dane z instytucji zajmujących daną problematyką, wyniki ogólnodostępnych badań, dane Kuratorium Oświaty (zgłoszenia innowacji realizowanych w szkołach), ograny prowadzące szkoły (stan bazy techno dydaktycznej szkół), organizacji branżowych, związanych z działalnością gospodarczą, której dotyczy projekt tj. b. budowlana, jako reprezentantów wiodących firm budowlanych na rynku regionalnym, dane pochodzące z innych pokrewnych projektów;
- wskazanie, kiedy badania zostały przeprowadzone, jak dobrana była próba badawcza i na ile zweryfikowano jej stopień reprezentatywności;
- należy określić, co jest wskaźnikiem produktu, a co wskaźnikiem rezultatu;
- podać wskaźniki jakościowe osiągnięcia celów;
- określić częstotliwość pomiaru wskaźników celu;
- uzupełnić opis produktu innowacyjnego o pominięte elementy zgodnie z założeniami zawartymi w publikacjach dołączonych do Strategii;
- należy ustalić konkretne wielkości i sposoby doboru grup docelowych użytkowników i odbiorców;
- należy podać informację dotyczące szacowanego kosztu i czasu koniecznego do wdrożenia wypracowywanego produktu;

¹ Komentarz eksperta musi:

- w przypadku rekomendowania warunkowej akceptacji strategii – uwzględniać opis obejmujący zakres wymaganych zmian i poprawek,
- w przypadku rekomendowania odrzucenia strategii - zawierać uzasadnienie odrzucenia strategii z odniesieniem do tych elementów dokumentu, które zaważyły na negatywnej rekomendacji.

- w celu eliminowania podanych zagrożeń dotyczących niskiego zainteresowania udziałem w testowaniu ze strony uczniów i nauczycieli, należy wskazać działania gwarantujące bezpośredni kontakt z potencjalnymi odbiorcami np. spotkania osobiste;
- należy dokonać poprawy/korekty Podręczników metodycznych;
- należy dopisać wykaz publikacji stanowiących załączniki do Strategii stanowiących wstępną wersję produktu finalnego;

Rekomendacja eksperta:

- ☐ zatwierdzić strategię w kształcie, w którym została złożona
- ☒ zatwierdzić warunkowo strategię, pod warunkiem wprowadzenia wyżej wskazanych zmian
- ☐ odrzucić strategię

Miejscowość: Lublin Podpis:.....